

आतापर्यंत सांगितल्या जाणाऱ्या सर्वश्रेष्ठ कहाणीपासून पुढे

१९६५ मध्ये एका चलचित्र कंपनीने ख्रिस्ताच्या जीवनावर “द ग्रेटेस्ट स्टोरी एव्हर टोल्ड” (आजपर्यंत कथन केलेली सर्वश्रेष्ठ गोष्ट) नावाचा एक चित्रपट काढला. चित्रपटामध्ये येशू ख्रिस्ताचा जन्म, पृथ्वीवरील त्याची वचनाची सेवा, त्याला नाकारले जाणे, वधस्तंभावर खिळणे, पुरणे आणि त्याचे पुनरुत्थान चित्रित केले होते. पवित्र शास्त्रात दैवी प्रेरणेने येशू ख्रिस्ताचे जीवन जसे चित्रित करण्यात आले आहे, त्याच्याशी हा चित्रपट जरी विश्वासू नव्हता, तरी पण त्याचे नाव मात्र येशू ख्रिस्ताचे वास्तविक जीवन हे आजपर्यंत सांगितलेल्या गोष्टींपाकी खरोखरच महान गोष्ट आहे याची आठवण करून देते.

येशूचा जन्म, त्याचे जीवन, मृत्यू आणि स्वर्गारोहण ही जर आतापर्यंत सांगितलेली सर्वांत महान गोष्ट असेल, तर त्यापेक्षा अधिक महान अशी दुसरी कोणती गोष्ट असू शकेल? नवीन करारातील प्रेषितांची कृत्ये हे पुस्तक जर तुम्ही वाचाल तर याचे उत्तर तुम्हांला स्पष्टपणे आढळेल : दुसरी सर्वांत महान गोष्ट म्हणजे आपल्या प्रभूच्या मंडळीची (चर्च) स्थापना.

परमेश्वराच्या राज्याच्या म्हणजे त्याच्या मंडळीच्या निर्मितीची कथा ही आजपर्यंत सांगितलेल्या गोष्टींपैकी दुसरी सर्वांत महान गोष्ट असून ती कोणाच्याही अपेक्षेनुसार, आश्चर्यचकित करणारी, मोठ्या साहसाने व रोमांचाने भरलेली आहे. प्रेषितांची कृत्ये या पुस्तकातील एक अध्याय - अध्याय २ - या सर्व नाट्याचे वर्णन करतो.

हा एकच अध्याय म्हणजे संपूर्ण पुस्तक किंवा संपूर्ण गोष्ट आहे असे समजून आपण त्या अध्यायाची उजळणी करू. अशा रीतीने आपण गोष्टीची “पटणारी” किंवा “संमोहक” आणि प्रेरणा देणारी अशा दोन भागांत विभागणी करू शकतो. आजपर्यंत सांगितली गेलेली दुसरी सर्वांत महत्त्वाच्या गोष्टीचा प्रत्येक अध्याय हा मंडळीच्या

स्थापनेतील रोमांचक टप्पा सादर करील.

अध्याय एक “दैवी वर्षाव”

आपण पुस्तक वाचायला सुरुवात करतो तेव्हा “दैवी वर्षाव” हा पहिला अध्याय उघडतो.

प्रेषितांची कृत्ये या पुस्तकाचा लेखक लूक याने म्हटले, “नंतर पेन्टेकॉस्ट म्हणजे पन्नासावा दिवस आला तेव्हा ते सर्व एकत्र जमले असताना” (होते) (लूक.२:१). म्हणून पन्नासाव्या दिवशी (पेन्टेकॉस्ट) यरुशलेम हे ऐतिहासिक शहर ही या गोष्टीची पार्श्वभूमी आहे (यशया २:२-४) आणि (मीखा ४:१-३). यांनी यरुशलेमविषयी भविष्यवाणी केली होती की, “अखेरच्या काळाच्या” सुरुवातीला या शहरातून देवाचे वचन निघेल. पेन्टेकॉस्ट हा हंगामाचा आनंद साजरा करण्यासाठी पाळला जाणारा जुन्या करारातील एक सण होता (निर्गम २३:१६). जुन्या करारातील हा महत्त्वाचा सण साजरा करण्यासाठी संपूर्ण रोमन साम्राज्यातून यहुदी लोक आपापल्या कुटुंबांसह येत असत.

पेन्टेकॉस्टचा सण मोठ्या उत्साहाने साजरा होत असताना एक असामान्य घटना घडली :

अकस्मात मोठ्या वाऱ्याचा सोसाट्यासारखा आकाशातून नाद झाला व ज्या घरात ते बसले होते ते सर्व त्याने भरले. आणि वेगवेगळ्या होत असलेल्या अग्नीच्या जिभांसारख्या जिभा त्यांना दिसल्या व प्रत्येकावर त्या एकएक अशा बसल्या. तेव्हा ते सर्व जण पवित्र आत्म्याने परिपूर्ण झाले आणि आत्म्याने जसजशी त्यांना वाचा दिली तसतसे ते निरनिराळ्या भाषांतून बोलू लागले (प्रे. कृ.२:२-४).

केवळ प्रेषितांवरच पवित्र आत्म्याचा वर्षाव झाला. प्रेषितांची कृत्येचा दुसरा अध्याय आणि या अध्यायापर्यंतचे सर्व संदर्भ हे स्पष्ट करतात. प्रे.कृ.२:१ मधील “ते” म्हणजे प्रे.कृ.१:२६ मध्ये ज्यांचा उल्लेख केला आहे ते “अकरा प्रेषित.” ही गोष्ट पुढे उलगाडत जात असताना प्रेषितच आकर्षणाचे केंद्रबिंदू होते. दोन, प्रेषितांखेरीज दुसऱ्या कोणाला पवित्र आत्म्याचा बासिस्मा झाला असे पवित्र आत्म्याच्या आगमनाच्या वृत्तान्तात (प्रे.कृ.२:१-२१) कोठेही सांगितलेले नाही. केवळ प्रेषितच अन्य भाषांत बोलत होते, हे त्यांना (प्रेषितांना) आत्म्याद्वारे अन्य भाषांत बोलताना ऐकणाऱ्या

लोकसमुदायाने मान्य करून तशी साक्ष दिली (२:७).

पवित्र आत्म्याचा हा वर्षाव होण्याच्या तीन वर्षे अगोदर, एके दिवशी ख्रिस्त प्रेषितांचा बासिस्मा पवित्र आत्म्याने कसा करणार याविषयीची अभिवचने निरनिराळ्या परिस्थितीत त्यांना (प्रेषितांना) दिली होती. बासिस्मा करणाऱ्या योहानाने ख्रिस्ताच्या सेवाकार्याच्या सुरुवातीला म्हटले, “मी पाण्याने तुमचा बासिस्मा पश्चात्तापासाठी करतो खरा; परंतु माझ्यामागून जो येत आहे तो माझ्यापेक्षा समर्थ आहे, त्याच्या वाहणा उचलून चालण्याचीदेखील माझी पात्रता नाही; तो पवित्र आत्म्याने व अग्नीने तुमचा बासिस्मा करणार आहे” (मत्तय.३:११). स्वर्गारोहणाच्या थोडा वेळ आधी ख्रिस्ताने प्रेषितांना म्हटले होते, “योहानाने पाण्याने बासिस्मा केला खरा; पण तुमचा बासिस्मा थोड्या दिवसांनी पवित्र आत्म्याने होईल” (प्रे. कृ.१:५). स्वर्गारोहणापूर्वी त्यांचा निरोप घेताना येशूने त्यांना सांगितले की, ‘पित्याने दिलेले अभिवचन प्राप्त होईपर्यंत यरुशलमेतच राहा,’ आणि त्यांना वरून सामर्थ्य मिळाले (लूक.२४:४६-४९; प्रे. कृ.१:४). प्रेषितांवर होणाऱ्या पवित्र आत्म्याच्या वर्षावाविषयी आपल्या प्रभूने दिलेली सर्व अभिवचने आता पेन्टेकॉस्टच्या दिवशी सकाळी झालेल्या पवित्र आत्म्याच्या दैवी वर्षावाने पूर्ण झाली.

स्वर्गातून पवित्र आत्मा ओतला जात असताना काही तरी ऐकायला आले : “... अकस्मात मोठ्या वाऱ्याचा सोसाट्यासारखा आकाशातून नाद झाला...” (प्रे. कृ.२:२). तसेच काही तरी दृष्टीस पडले : “आणि वेगवेगळ्या होत असलेल्या अग्नीच्या जिभांसारख्या जिभा त्यांना दिसल्या व प्रत्येकावर त्या एकएक अशा बसल्या” (प्रे. कृ.२:३). त्याचप्रमाणे काही तरी अनुभवासुद्धा आले : “पवित्र आत्म्याने प्रेषितांना जसजसे सक्षम केले, तसतसे त्यांना निरनिराळ्या भाषांत बोलताना लोकांनी पाहिले, या प्रकारे त्यांनी पवित्र आत्म्याचे आगमन होताना पाहिले. मोठ्या सोसाट्याच्या वाऱ्याचा आवाज ऐकून काय घडले ते पाहायला जमलेल्या लोकांच्या भाषाच प्रेषित बोलत होते यात काही शंका नाही. प्रेषितांचे बोलणे ऐकत असताना लोक आपापसांत जे म्हणाले, त्यात त्यांनी डायलेक्टॉस (याचे भाषांतर “भाषा” केले आहे (प्रे. कृ.२:६, ८) आणि ग्लोसेयस याचे भाषांतर “जिव्हा” असे केले आहे; (प्रे. कृ.२:११) हे ग्रीक शब्द वापरले.

तीन दैवी उद्देशांनी प्रेषितांना पवित्र आत्म्याचा बासिस्मा देण्यात आला. एक, प्रेरणा किंवा स्फूर्तीच्या उद्देशाने त्यांना बासिस्मा देण्यात आला. त्यांनी जगाला देवाचे प्रकटीकरण द्यावे म्हणून देव त्यांना प्रेरणा देणार होता. ख्रिस्ताने प्रेषितांना अभिवचन

दिले होते की, “तरी ज्याला पिता माझ्या नावाने पाठवील तो कैवारी म्हणजे पवित्र आत्मा तुम्हांला सर्व काही शिकवील आणि ज्या गोष्टी मी तुम्हांला सांगितल्या त्या सर्वांची तुम्हांला आठवण करून देईल” (योहान.१४:२६). आता, पवित्र आत्मा आल्यामुळे, ख्रिस्ताने त्याच्या शिष्यांना दिलेले प्रेरणेचे अभिवचन पूर्ण होणार होते.

दोन, जो संदेश ते देणार होते, तो देवापासून आहे याला पुष्टी मिळावी म्हणून त्यांना पवित्र आत्म्याचा बाप्सिस्मा देण्यात आला. ते जो संदेश सांगणार होते, त्याची पुष्टी व्हावी म्हणून चमत्कार, चिन्हे आणि अद्भुते करण्यासाठी पवित्र आत्म्याने त्यांना सामर्थ्य दिले. ख्रिस्ताने अभिवचन दिले होते, “आणि विश्वास धरणाऱ्यांबरोबर ही चिन्हे असत जातील : ते माझ्या नावाने भुते काढतील, नवनव्या भाषा बोलतील, सर्प उचलतील व कोणताही प्राणघातक पदार्थ प्याले तरी तो त्यांना मुळीच बाधणार नाही; त्यांनी दुखणाइतांवर हात ठेवले म्हणजे ते बरे होतील” (मार्क.१६:१७,१८). आम्हांला (प्रेषितांना) देवाने पाठवले आहे हे सिद्ध करण्यासाठी ते (प्रेषित) चमत्कार करतील तेव्हा पवित्र आत्म्याद्वारे या अभिवचनाची पूर्तता होईल. या पूर्ततेचे उदाहरण प्रे. कृ.१४:३ मध्ये पाहायला मिळते : “ते बरेच दिवस तेथे राहिले व प्रभूविषयी निर्भीडपणे बोलले; त्यानेही आपल्या कृपेच्या वचनाविषयी साक्ष दिली म्हणजे त्यांच्या हस्ते चिन्हे व अद्भुते कृत्ये होऊ दिली.”

तीन, प्रेषितांना इतर ख्रिस्ती विश्वासणाऱ्यांवर हात ठेवून त्यांना चमत्कार करण्याची दाने देता यावीत यासाठी त्यांना (प्रेषितांना) पवित्र आत्म्याचा बाप्सिस्मा देण्यात आला. सामर्थ्य देण्याच्या या उदाहरणाचा वृत्तान्त प्रे. कृ.८:१४-२४ मध्ये लिहिला आहे : फिलिप्पाने सांगितलेल्या सुवार्तेमुळे ख्रिस्ताकडे आलेल्या नवीन लोकांसाठी प्रार्थना करावी, त्यांच्यावर हात ठेवावेत, आणि चमत्कार करण्याची पवित्र आत्म्याची दाने त्यांना द्यावीत यासाठी पेत्र आणि योहान या दोन प्रेषितांना यरुशल्लेमातून शोमरोनात पाठवण्यात आले.

दुसऱ्या सर्वांत महान गोष्टीची ही सुरुवात तुमच्यासाठी आणि माझ्यासाठी काय दर्शवते किंवा तिचा तुमच्यासाठी व माझ्यासाठी काय अर्थ आहे? याचा अर्थ असा की, नवीन करारातून प्रकट होणारे प्रकटीकरण हे ईश्वरप्रेरित माणसांकडून आपल्याला मिळाले आहे. नवीन करारातील संदेश अचूक आणि अप्रमादशील (कसलीही उणीव नसलेला) आहे असा भरवसा आपण ठेवू शकतो. देवाने पवित्र आत्म्याच्या बाप्सिस्म्याच्या योगे त्याच्या प्रेषितांना सामर्थ्यशाली केले; त्यानंतर त्यांनी इतर ख्रिस्ती विश्वासणाऱ्यांवर हात ठेवून पवित्र आत्म्याची चमत्कार करण्याची दाने त्यांना दिली. अशा प्रकारे नवीन

कराराचे लेखक हे आत्म्याद्वारे प्रेरणा आणि मार्गदर्शन मिळालेले लोक होते. नवीन करार हा देवाने मानवाला केलेले प्रकटीकरण आहे असा ठाम विश्वास आपण बाळगू शकतो.

अध्याय दोन “सामर्थ्ययुक्त प्रवचन”

जागतिक इतिहासातील सर्वांत महान अशा दुसऱ्या गोष्टीच्या पुढच्या प्रकरणाचे नाव आहे, “सामर्थ्ययुक्त प्रवचन.” ज्या दिवशी मंडळीची स्थापना झाली तो दिवस प्रवचनाचा दिवस होता. प्रथम, वेगवेगळ्या देशांतील जे लोक गट तेथे जमले होते, त्यांना सर्व प्रेषितांनी त्यांच्या त्यांच्या भाषांत “परमेश्वराच्या महान कार्याची” घोषणा केली (प्रे. कृ.२:११). मग पेत्र अकरा प्रेषितांसमवेत उभा राहिला आणि त्याने विस्तृत संदेश दिला. तो बहुधा ग्रीक भाषेत बोलला असेल. ती त्या वेळची प्रचलित भाषा होती. येशू हा प्रभू आणि ख्रिस्त आहे हे त्याने जाहीर केले (प्रे. कृ.२:१४).

सोसाट्याच्या वाऱ्यासारखा आवाज ऐकून तेथे जमा झालेले लोक यहुदी होते. सुवार्तेच्या या पहिल्या प्रवचनाला त्यांनी असाधारण संभावना, शक्यता किंवा सामर्थ्य दिले. त्यांच्यामध्ये बौद्धिक क्षमता होती. त्यांचा देवावर विश्वास होता, आणि त्यांना जुना करार चांगल्या प्रकारे अवगत होता. सुवार्तेचा संदेश स्वीकारण्यासाठी त्यांची मानसिक तयारी झालेली होती. तसेच अनेक देशांमध्ये ख्रिस्त गाजवण्याची संधी त्यांच्याकडे होती. रोमन साम्राज्याच्या सर्व भागांतून ते आले होते. जे लोक सुवार्तेचा स्वीकार करून आपापल्या देशी परत जातील, त्यांच्यासमोर सुवार्ताचा प्रचार ताबडतोब करण्याची संधी होती.

पेत्राने जो संदेश दिला तो लूकाने आत्म्याच्या प्रेरणेने आमच्यासाठी संक्षिप्त स्वरूपात लिहिला आहे (लूक.२:१४-३६). पेत्राच्या संदेशाचा हा जो आवश्यक आढावा त्याने दिला आहे, त्याची दोन किंवा तीन निरनिराळ्या प्रकारे रूपरेषा करता येऊ शकते. पण सर्वसामान्यपणे भाषणाचे जे मूलभूत किंवा औपचारिक घटक असतात त्यांनुसार संदेशाची प्रस्तावना, मुख्य भाग आणि सारांश (निष्कर्ष किंवा समाप्ती) यांचा विचार करू या.

पेत्राने त्याच्या संदेशाची सुरुवात त्याच्या श्रोत्यांना जे माहीत होते किंवा जे वाटत होते तेथून केली. काही लोक थेटने म्हणाले होते, “हे द्राक्षारसाने मस्त झाले आहेत” (प्रे. कृ.२:१३). सुवार्ता प्रसारकाला चांगली इज्जत, प्रतिष्ठा असणे अत्यंत आवश्यक

आहे. ज्या सुवार्तिकाचे चारित्र्य विश्वसनीय किंवा चांगले नाही, त्याने बोलायला तोंड उघडण्यापूर्वीच तो अपयशी होणार हे निश्चित आहे. त्याने सुवार्ता कितीही चांगल्या प्रकारे सादर केली तरी त्याच्यावर विश्वास ठेवला जाणार नाही, किंवा त्याची इज्जत केली जाणार नाही.

म्हणून, प्रेषितांवर जो आरोप करण्यात आला होता, त्याला उत्तर देऊन पेत्राने आपल्या संदेशाची सुरुवात केली यात काही आश्चर्य नाही. त्याने दोन सत्य गोष्टी सांगून त्यांचा गैरसमज दूर केला. एक, ते (प्रेषित) द्राक्षारसाने मस्त झाले नव्हते. त्याने त्यांच्या कॉमन सेन्स (सहजबुद्धीला) आवाहन केले. त्याने म्हटले, “तुम्हाला वाटते हे मस्त झाले आहेत; पण असे नाही; कारण हा दिवसाचा पहिला प्रहर आहे” (प्रे. कृ.२:१५). पेत्र सांगत होता की, “दारूची नशा हे याचे स्पष्टीकरण होऊ शकत नाही, कारण पेन्टेकॉस्टसारख्या महत्त्वाच्या दिवशी कोणताही यहुदी माणूस इतक्या सकाळी दारू पिणार नाही. तेव्हा आम्ही दारू प्यालो नाहीत हे तुमचा कॉमन सेन्स तुम्हांला सांगू शकेल.” दोन, हा नक्की काय प्रकार आहे हे पेत्राने स्पष्ट केले. त्यासाठी त्याने पवित्र शास्त्राचा संदर्भ सांगितला, “परंतु योएल संदेष्ट्याने जे सांगितले होते ते हे आहे” (प्रे. कृ.२:१६). पुढे त्याने योएल २:२८-३२ (प्रे. कृ.२:१७-२१) ही वचने उद्धृत केली (सांगितली). म्हणून पेन्टेकॉस्टच्या दिवशी झालेला पवित्र आत्म्याचा हा वर्षाव म्हणजे योएल संदेष्ट्याने “अखेरच्या काळाविषयी” केलेल्या भविष्यसंदेशाची काही अंशी पूर्तता होती यात काहीच संशय नाही. त्या बाबतीत पेत्राची साक्ष आपल्यासमोर आहे. “परंतु योएल संदेष्ट्याने जे सांगितले होते ते हे आहे” हे पेत्राचे शब्द या आरोपाचे किंवा प्रश्नाचे अंतिम उत्तर आहे हे आपण मान्य केले पाहिजे.

पवित्र आत्म्याच्या या वर्षावाने “अखेरचा काळ” (शेवटचे दिवस) म्हटल्या जाणाऱ्या युगाची सुरुवात झाली. पवित्र आत्म्याच्या बाप्सिस्म्याने प्रेषित सबल झाले तेव्हा मंडळीच्या स्थापनेच्या चमत्कारपूर्ण काळाची सुरुवात झाली. प्रेषितांच्या कृत्यांमध्ये नंतर प्रेषितांनी इतर विश्वासणाऱ्यांवर हात ठेवले तेव्हा पुत्र व कन्या संदेश देऊ लागले, तरुणांना दृष्टान्त झाले, वृद्धांनी स्वप्ने पाहिली, आणि बंधनात असलेल्या दासांनी भविष्यसंदेश दिले (प्रे. कृ.६:६; ८:४-८, १४-२४; २१:८, ९). प्रेषितांवर झालेला हा वर्षाव म्हणजे जणू काय पाण्याचा झरा होता, त्यातून ख्रिस्तीत्वाच्या प्रारंभिक दिवसांचा चमत्कारपूर्ण ओढा किंवा प्रवाह तयार झाला. प्रेषितांनी हात ठेवल्यामुळे पवित्र आत्म्याची जी चमत्कारपूर्ण दाने मिळाली त्यांचा उपयोग, नवीन करार लिखित स्वरूपात अस्तित्वात

येईपर्यंत, प्रारंभीच्या मंडळीला मार्गदर्शन करण्यासाठी देव करणार होता. नवीन करार लिहून पूर्ण होणे, प्रेषितांचा तसेच त्यांनी ज्यांच्यावर हात ठेवले होते त्यांचा मृत्यू झाल्यावर, पवित्र आत्म्याद्वारे मार्गदर्शन केले जाण्याच्या मंडळीच्या प्रारंभिक युगाची समाप्ती झाली आणि मंडळीला लिखित वचनाद्वारे मार्गदर्शन केले जाऊ लागले.

पेत्राची प्रस्तावना मग वस्तुस्थिती काय आहे किंवा काय नाही याकडे लोकसमुदायाचे लक्ष वेधते. त्याने त्यांच्या सहजबुद्धीला (कॉमन सेन्स) आवाहन केले, तसेच पवित्र शास्त्राकडे त्यांचे लक्ष वळवले. लोक जेथे होते तेथून त्यांना ख्रिस्त हा मसीहा आहे या पुराव्याचा विचार करण्याच्या पायरीकडे नेले.

ख्रिस्त हाच मसीहा आहे असा विश्वास ठेवण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या निरनिराळ्या पुराव्यांचा समावेश पेत्राच्या संदेशाच्या मुख्य भागात आहे. हजारो लोकांच्या समुदायासमोर उभे राहून, येशू हाच मसीहा आहे याचे पुरावे द्यायला तुम्हांला सांगितले तर तुम्ही काय पुरावे द्याल? त्याने कोणकोणते पुरावे दिले ते आपण पाहू या, आणि आपण केलेल्या यादीशी त्याची पडताळणी करू या.

पुनरावृत्ती टाळल्यानंतर, पेत्राने पाच पुरावे स्पष्टीकरणासह दिले. एक, ख्रिस्ताने केलेल्या चमत्काराकडे त्याने लक्ष वेधले. त्याने म्हटले, “... नासोरी येशूच्या द्वारे देवाने जी महत्कृत्ये, अद्भुते व चिन्हे तुम्हांला दाखवली त्यांवरून देवाने तुमच्याकरता पाठवलेला असा तो मनुष्य होता, याची तुम्हांला माहिती आहे” (प्रे. कृ.२:२२). ख्रिस्त हा देवापासून आला आहे अशी निकदेमाची साक्ष पटवून देणाऱ्या चमत्कारांची ही साक्ष होती. रात्री ख्रिस्ताची भेट घेऊन निकदेमाने म्हटले होते, “गुरुजी, आपण देवापासून आलेले शिक्षक आहात. हे आम्हांला ठाऊक आहे; कारण ही जी चिन्हे आपण करता ती देव बरोबर असल्यावाचून कोणालाही करता येत नाहीत” (योहान.३:२). येशूने खरेखुरे चमत्कार केले असे जर विश्वसनीय सूत्रे सांगत असतील, नाकारता न येणारे दस्तावेज तसे सांगत असतील तर ख्रिस्ताने केलेल्या चमत्काराला निकदेमाने जसा प्रतिसाद दिला, तसाच प्रतिसाद देणे आपल्यालाही भाग पडेल - येशू देवापासून आला आहे असा विश्वास आपल्याला ठेवावा लागेल. देवाचे वचन म्हणजे पवित्र शास्त्र हे सर्वांत विश्वसनीय माहिती देणारे पुस्तक आहे. ख्रिस्ताने खरेखुरे चमत्कार केले अशी साक्ष ते देते. या पुरावा केवळ एकाच निष्कर्षाकडे बोट दाखवतो - तो (येशू) देवाला “मान्य” असलेला, केलेल्या चमत्कारांद्वारे खात्री पटवलेला असा होता. देवाचा पुत्र या नात्याने त्याने कार्य केले. पेत्राने त्याच्या श्रोत्यांना ख्रिस्ताने केलेल्या चमत्कारांची आठवण करून दिली, आणि हा पुरावा स्वीकारणे तर्कसुसंगत

आहे हे सांगितले.

दोन, पेत्राने त्याच्या श्रोत्यांसमोर पुनरुत्थानाचा पुरावा ठेवला. त्याने म्हटले,

तो देवाच्या ठाम संकल्पानुसार व पूर्वज्ञानानुसार तुमच्या स्वाधीन झाल्यावर तुम्ही त्याला धरून अधर्म्यांच्या हातांनी वधस्तंभावर खिळून मारले; त्याला देवाने मरणाच्या वेदनांपासून सोडवून उठवले; कारण त्याला मरणाच्या स्वाधीन राहणे अशक्य होते (प्रे. कृ.२:२३,२४).

पुनरुत्थान हा सर्व प्रेषितांच्या संदेशाचा महत्त्वाचा भाग होता. ही अशी गोष्ट होती की, यहुदी लोक त्याचे उत्तर देऊ शकत नव्हते. ख्रिस्ताच्या पुनरुत्थानाने धैर्यवान लोक भित्रे झाले, आणि भित्रे लोक धीट किंवा धैर्यवान झाले. “त्याला वधस्तंभावर खिळा” (मत्तय.२७:२२) असे पिलातासमोर मोठ्या धैर्याने ओरडणारे यहुदी लोक रिकाम्या कबरेच्या सत्यापुढे भीतीने माघार घेत होते. येशूच्या चौकशीच्या वेळी भयभीत होऊन “मी त्या मनुष्याला ओळखत नाही” (मत्तय.२६:७२) असे ज्या पेत्राने म्हटले, तोच पेत्र आता रिकाम्या कबरेपासून थोड्याच अंतरावर हजारो लोकांसमोर येशूच्या पुनरुत्थानाविषयी निर्भीडपणे सांगत होता.

पुनरुत्थाना हा येशू ख्रिस्त देवाचा पुत्र आहे याचा निर्णायक पुरावा आहे. येशू ख्रिस्ताचे देवत्व नाकारण्याचा एकमेव मार्ग म्हणजे तो मेलेल्यांतून उठला (पुनरुत्थान) नाकारणे हा आहे. पुनरुत्थानामुळे ख्रिस्तीत्वाचा एक सर्वस्वी निराळा वर्ग तयार होतो. ख्रिस्तीत्व हा जगातील एकच असा धर्म आहे की, ज्याचा संस्थापक मरणातून जिवंत झाला. त्याने केलेल्या दाव्यांना त्यामुळे पुष्टी मिळते, त्याची आश्वासने अधिकृत होतात, आणि त्याच्या धर्माला वैधता आणतात.

तीन, पेत्राने भविष्यसंदेशाच्या पुराव्याच्या आधारे युक्तीवाद केला. ख्रिस्ताच्या पुनरुत्थानाची भविष्यवाणी सांगणारी स्तोत्र.१६:८-११ ही वचने त्याने सांगितली:

मी परमेश्वराला आपणापुढे नित्य पाहिले आहे; मी ढळू नये म्हणून तो माझ्या उजवीकडे आहे; म्हणून माझे हृदय आनंदित व माझी जीभ उल्लसित झाली; आणि माझा देहही आशेवर राहिल. कारण तू माझा जीव अधोलोकात राहू देणार नाहीस, व आपल्या पवित्र पुरुषाला कुजण्याचा अनुभव येऊ देणार नाहीस. जीवनाचे मार्ग तू मला कळवले आहेत; तू आपल्या समक्षतेने मला हर्षभरित करशील (प्रे. कृ.२:२५-२८).

या भविष्यसंदेशामध्ये दाविद प्रथम वचनामध्ये (स्वतःविषयी बोलत असल्यासारखे) बोलत आहे. वर वर पाहता तो स्वतःविषयी बोलत आहे असे वाटेल. पण दाविद स्वतःविषयी बोलत नाही हे पेत्राने दोन वास्तविकता सांगून स्पष्ट केले. एक, त्याने दाविदाच्या मृत्यूचा उल्लेख केला. ज्याने ही भविष्यवाणी केली तो दाविद मरण पावला, त्याला पुरले गेले, आणि त्याची कबर अजूनही आहे. पुराव्यादाखल त्याने सर्वांना पाहण्यासाठी खुली असलेली यरुशलमातील दाविदाची कबर दाखवली (प्रे. कृ.२:२९). दोन, देवाने दाविदाला दिलेल्या अभिवचनाची त्याने (पेत्राने) त्यांना आठवण करून दिली (प्रे. कृ.२:३०). दाविदाच्या संतानातील एकाला त्याच्या राजासनावर बसवले जाईल असे अभिवचन देवाने त्याला दिले होते (२शमु ७:१२). पेत्राने म्हटले की, त्याचे हे अभिवचन ख्रिस्तामध्ये पूर्ण झाले, कारण देवाने त्याला मेलेल्यांतून उठवले (प्रे. कृ.२:३१) व आध्यात्मिक सिंहासनावर स्वतःच्या उजवीकडे बसवले. ख्रिस्त या जगात दाविदाच्या वंशातून आला, आणि आता तो स्वर्गात आध्यात्मिक सिंहासनावर देवाच्या उजवीकडे बसून पृथ्वीवरील आपल्या राज्यावर म्हणजे मंडळीवर राज्य करत आहे.

पेत्राने त्याच्या संदेशाच्या अखेरीस अशाच प्रकारचा युक्तीवाद स्तोत्र.११०:१ या वचनाच्या आधारे केला (प्रे. कृ.२:३४,३५). देवाने पाठवलेल्याचे पुनरुत्थान होईल आणि त्याला देवाच्या उजवीकडे बसवून उंच करण्यात येईल ही गोष्ट पेत्राने उल्लेख केलेल्या संदर्भारूप (स्तोत्र.१६:८-११; ११०:१) सिद्ध झाली. पुनरुत्थान व गौरविले जाणे याद्वारे येशूने जुन्या करारातील हे दोन्ही भविष्यसंदेश पूर्ण केले.

चार, पेत्राने साक्षीदारांच्या पुराव्याचा उपयोग केला. त्याने म्हटले, “त्या येशूला देवाने उठवले याविषयी आम्ही सर्व साक्षी आहोत” (प्रे. कृ.२:३२). पेत्राने ज्या भविष्यसंदेशाचा उल्लेख केला त्यात पुनरुत्थानाविषयी भाकित केले आहे हे यहुद्यांना मान्य करावे लागणार होते. ख्रिस्त मेलेल्यांतून उठला आणि त्याने या भविष्यसंदेशाचा काही भाग पूर्ण केला याची खात्री पेत्र पटवून देऊ इच्छित होता. येशू मेलेल्यांतून उठला हे प्रत्यक्ष डोळ्यांनी पाहिलेल्या व्यक्तींच्या साक्षीकडे लक्ष द्यायला पेत्र आपल्या श्रोत्यांना भाग पाडतो. प्रत्यक्ष घटना पाहणारा साक्षीदार हा उच्च पातळीचा साक्षीदार असतो. साक्षीदाराच्या साक्षीमध्ये जोपर्यंत विसंगती आढळत नाही, तोपर्यंत कोणतेही अस्सल न्यायालय त्याची साक्ष पुरावा म्हणून मान्य करील. देवाने त्याच्या वचनात केवळ त्याच्या पुत्राच्या पुनरुत्थानाविषयीच ठासून सांगितले आहे असे नाही, तर तो (येशू) मेलेल्यांतून उठल्यावर ज्यांनी त्याला पाहिले, त्याला स्पर्श केला, त्याच्याबरोबर जेवण केले, त्याच्याबरोबर अभ्यास केला त्यांची साक्षही त्याच्या वचनात ठेवली

आहे. अशी साक्ष कोण नाकारू शकेल?

पाच, पेत्राने पवित्र आत्म्याच्या आगमनाकडे लक्ष वेधले. त्याने म्हटले, “म्हणून तो देवाच्या उजव्या हाताकडे बसवलेला आहे, त्याला पवित्र आत्म्याविषयीचे वचन पित्यापासून प्राप्त झाले आहे आणि तुम्ही जे पाहता व ऐकता त्याचा त्याने वर्षाव केला आहे” (प्रे. कृ.२:३३). ख्रिस्ताचे स्वर्गारोहण होण्यापूर्वी, देवाने दिलेल्या अभिवचनाची पूर्तता करण्याचे अभिवचन त्याने (ख्रिस्ताने) प्रेषितांना दिले (लूक.२४:४६-४९). पवित्र आत्म्याच्या वर्षावाचे परिणाम लोकसमुदायाने पाहिले व ऐकले होते. यावरून येशू स्वर्गात चढून पित्याच्या उजवीकडे बसला आहे, पवित्र आत्म्याविषयीचे अभिवचन त्याला पित्याकडून मिळाले होते, आणि त्याने प्रेषितांवर पवित्र आत्मा पाठवला याला चमत्कारिकरीत्या पुष्टी मिळाली.

या पाच पुराव्यांतून एक निर्विवाद निष्कर्ष निघतो. “म्हणून” या शब्दाच्या साहाय्याने पेत्राने त्यांचे लक्ष या निष्कर्षाकडे वेधले. कोणी तरी म्हटले आहे, “नवीन करारात तुम्ही ज्या ज्या वेळी “म्हणून” किंवा “यास्तव” हे शब्द पाहता, तेव्हा तेव्हा तुम्ही तेथे थांबून ते शब्द तेथे कशासाठी आले आहेत याचा विचार करा, कारण ते शब्द नेहमीच काही ना काही कारणामुळे तेथे आलेले असतात.” पेत्राने म्हटले, “म्हणून इस्राएलाच्या सर्व घराण्याने हे निश्चयपूर्वक समजून घ्यावे की, ज्या येशूला तुम्ही वधस्तंभावर खिळून मारले त्याला देवाने प्रभू व ख्रिस्त असे करून ठेवले आहे” (प्रे. कृ.२:३६). त्याने केलेले चमत्कार, त्याचे पुनरुत्थान, त्याने केलेली भविष्यसंदेशांची पूर्तता, साक्षीदारांची साक्ष आणि पवित्र आत्म्याचे आगमन यांवरून येशू हा परमेश्वराने अभिवचन दिलेला, ख्रिस्त आणि प्रभू आहे हे सिद्ध होते.

आतापर्यंत सांगितलेल्या या सर्वांत महत्त्वाच्या गोष्टीच्या या प्रकरणाचा आपल्यासाठी काय अर्थ आहे? ख्रिस्त हा ख्रिस्तीत्वाचा केंद्रबिंदू आहे याची खातरी ते आपल्याला पटवून देते का? येशू हाच ख्रिस्त आहे हे जेव्हा कोणी सिद्ध करतो, तेव्हा तो ख्रिस्तीत्वाची विश्वसनीयता सिद्ध करतो. ख्रिस्त हाच देवाचा पुत्र आहे, आमच्या पापांसाठी तो मरण पावला आणि मेलेल्यांतून पुन्हा जिवंत झाला, हे पेत्र सिद्ध करू शकला नसता, तर जन्माच्या दिवशीच ख्रिस्तीत्वाचा (ख्रिस्ती धर्माचा) मृत्यू झाला असता.

अध्याय तीन

“मनःपूर्वक मारलेली आरोळी”

सर्वांत महान अशा दुसऱ्या कहाणीच्या तिसऱ्या प्रकरणाचे नाव आहे “मनःपूर्वक

मारलेली आरोळी.” पेत्राच्या संदेशामुळे त्याच्या श्रोत्यांपैकी पुष्कळ जणांच्या अंतःकरणात कार्य झाले. त्यांच्या सदसद्विवेकबुद्धीला जबरदस्त टोचणी लागल्यामुळे त्यांनी पेत्र व इतर प्रेषितांकडे आरोळी मारली.

लूकने लिहिले, “हे ऐकून त्यांच्या अंतःकरणास चुटपुट लागली आणि ते पेत्र व इतर प्रेषित यांना म्हणाले, “बंधुजनहो, आम्ही काय करावे?”” (प्रे. कृ.२:३७). ही चुटपुट किंवा टोचणी एखाद्या व्यक्तीच्या बोटाला सुई, टाचणी किंवा काट्याने टोचणे नाही. ही एक म्हण असून तिचा अर्थ, अंतःकरण भग्न होणे किंवा अंतःकरणातून बाण आरपार गेल्याप्रमाणे झोंबणे असा आहे. हाच वाक्यप्रयोग प्रे. कृ.७:५४ मध्ये निराळ्या संदर्भात वापरला आहे : “त्याचे हे भाषण ऐकणाऱ्यांच्या अंतःकरणास इतके झोंबले की ते त्याच्यावर दातओठ खाऊ लागले.” या वेळी स्तेफनाचा संदेश ऐकून यहुदी लोक संतापले. त्यांची अंतःकरणे क्रोधाने भरली. द्वेषामुळे त्यांची अंतःकरणे पेटून उठली. पण ज्यांनी पेत्राच्या संदेशाला प्रतिसाद दिला, ते मात्र त्यांना झालेल्या खात्रीने विव्दळ झाले होते. अपराधीपणाने ते त्रस्त झाले होते.

ज्यांनी आरोळी मारली त्यांनी पेत्राच्या संदेशात कदाचित व्यत्यय आणला असेल. अडखळणे नेहमीच चांगली किंवा हवीहवीशी वाटणारी असतात असे नाही, पण हे अडखळण मात्र खऱ्या अर्थाने आशीर्वाद होता. एकदा एक उपदेशक उपदेश करत असताना, “आताच माझा बाप्सिस्मा होऊ शकतो का?” असा प्रश्न विचारून एका माणसाने त्यांच्या संदेशात व्यत्यय आणला. उपदेशक थांबले, त्यांनी त्या माणसाकडे रोखून पाहिले आणि म्हटले, “माझा संदेश थांबू शकतो. तुम्हांला जर बाप्सिस्मा घ्यायचा असेल तर आपण संदेश थांबवू या आणि ख्रिस्तामध्ये तुमचा बाप्सिस्मा करू. मग परत येऊन मी माझा संदेश संपवीन.” अशा प्रकारचा व्यत्यय ही लुडबुड किंवा अनुचित हस्तक्षेप नसेल, तर प्रेरणा असेल.

प्रश्न उत्सुकतेने भरलेला होता. “आम्ही काय करावे?” हा प्रश्न त्यांनी उदासीनतेने विचारला नव्हता. “अरे बाप रे, आता काय करावे बरे? आम्ही तर अडचणीत सापडलो आहोत. आम्हांला काही आशा आहे की नाही?” अशा अर्थाचा त्यांचा प्रश्न होता. त्यांनी हा प्रश्न पूर्ण गांभीर्याने विचारला होता.

त्यांचा प्रश्न लक्षपूर्वक पाहा : “बंधुजनहो, आम्ही काय करावे?” ते त्यांच्या यहुदी सोबत्यांशी बोलत होते, म्हणून त्यांनी “बंधुजनहो” हा शब्दप्रयोग वापरला. याचा ध्वनित अर्थ धर्माशी नव्हे, तर राष्ट्रीयत्वाशी आहे. देवासमोर आपली स्थिती अगदी कठीण आहे हे त्यांना समजून चुकले होते. देवाने ज्या मसीहाला, तारणाऱ्याला

या जगात पाठवले होते, त्याला वधस्तंभावर खिळण्याच्या कामात ते सहभागी झाले होते. पेत्राच्या संदेशामुळे त्यांची पातके त्यांच्यासमोर जणूकाय मोठमोठ्या अक्षरांत दाखवली गेली (प्रे. कृ.२:२३).

तुमच्या जीवनात तुम्हांला महत्त्वाचे पुष्कळ प्रश्न विचारावे लागले असतील आणि त्यांची उत्तरे द्यावी लागली असतील, पण नवीन करारातील “तारण होण्यासाठी मी काय करावे?” या प्रश्नानुसार तुम्ही स्वतःला प्रश्न विचारून त्याचे उत्तर दिले आहे काय? पेन्टेकॉस्टच्या त्या दिवशी इतर लोकांनीही पेत्राचा संदेश ऐकला असेल, पेन्टेकॉस्टचा चमत्कार त्यांनीसुद्धा पाहिला असेल, पण आपल्या पापाचा सामना न करता आणि हा प्रश्न न विचारता ते पाठ फिरवून तेथून निघून गेले. पाप ही माणसाच्या जीवनातील शोकांतिका आहे, इतकी मोठी शोकांतिका की, तिची (पापाची) खंडणी भरण्यासाठी ख्रिस्ताला जगात येऊन मरावे लागले. यापेक्षाही भयंकर अशी एक शोकांतिका आहे. जेव्हा एखादी व्यक्ती देवासमोर आपले पाप कबूल करायला नकार देते, आणि त्या अपराधासाठी देवाने देऊ केलेला उपाय नाकारते, तेव्हा ती व्यक्ती सर्वांत भयंकर अशा शोकांतिकेचा अनुभव घेते.

प्रकरण चार

“आत्म्याच्या प्रेरणेनुसार उत्तर”

जगातील सर्वांत महान अशा दुसऱ्या गोष्टीच्या चौथ्या प्रकरणाचे नाव आहे “आत्म्याच्या प्रेरणेनुसार उत्तर.” पापाची खातरी पटलेल्या समुदायाच्या प्रश्नाला पेत्राने आत्म्याच्या मार्गदर्शनानुसार उत्तर दिले, “पश्चात्ताप करा व तुमच्या पापांची क्षमा व्हावी म्हणून तुम्ही प्रत्येक जण येशू ख्रिस्ताच्या नावाने बाप्तिस्मा घ्या; म्हणजे तुम्हांला पवित्र आत्म्याचे दान प्राप्त होईल” (प्रे. कृ.२:३८).

स्वर्गारोहणाच्या थोडा वेळ अगोदर आपल्या प्रभूने महान आज्ञा दिली किंवा महान कामगिरी सोपवली. नवीन करारात याचे तीन पूर्ण वृत्तान्त दिले आहेत : मत्तय.२८:१८-२०; मार्क.१६:१५,१६; आणि लूक.२४:४६,४७. प्रत्येक वृत्तान्तात निरनिराळ्या गोष्टीवर जोर दिला आहे. मार्क.१६:१५,१६ मध्ये विश्वासाची स्थिती यावर जोर दिला आहे. लूक.२४:४६,४७ ही वचने पश्चात्ताप आणि पापांची क्षमा यांवर जोर देतात. मत्तय.२८:१८-२० या वचनांमध्ये बाप्तिस्म्यावर जोर दिला आहे. देवाच्या कृपेने मिळणारे तारण किंवा पापक्षमा विश्वास, पश्चात्ताप आणि बाप्तिस्मा या तीन अटींवर मिळते असे हे तीन वृत्तान्त सांगतात. महान आज्ञेच्या या तीन वृत्तान्तांतील

शब्दयोजना हे समजून घेण्याच्या बाबतीत शंकेला वाव ठेवत नाही.

त्यांच्या प्रश्नाला पेत्राने जे उत्तर दिले, त्यात महान आज्ञेमधील या तीनही अटी पाहायला मिळतात. पेत्राच्या संदेशामुळे त्यांच्या अंतःकरणात येशूवरील विश्वास निर्माण झाला आणि या विश्वासाने त्यांना अधिक मार्गदर्शनासाठी आरोळी मारण्यास प्रवृत्त केले. त्यामुळे यहुदी लोकांच्या प्रश्नाला पेत्राने दिलेल्या उत्तरात पश्चात्ताप आणि बासिस्मा या महान आज्ञेमधील इतर दोन अटींचा विशेषत्वाने उल्लेख आहे. त्याने म्हटले, “पश्चात्ताप करा व तुमच्या पापांची क्षमा व्हावी म्हणून तुम्ही प्रत्येक जण येशू ख्रिस्ताच्या नावाने बासिस्मा घ्या; म्हणजे तुम्हांला पवित्र आत्म्याचे दान प्राप्त होईल” (प्रे. कृ.२:३८). पेत्राने त्याच्या उत्तरात पापक्षमेला कोणते स्थान दिले ते लक्षात घ्या. तारण आणि पापक्षमेला त्याने बासिस्म्याच्या अगोदर स्थान दिले नाही, तर नंतर दिले. पेत्राला पवित्र आत्म्याने मार्गदर्शन केले होते, आणि त्याने दिलेले उत्तर हे त्याचे (पेत्राचे) नव्हते, तर पवित्र आत्म्याने दिलेले होते.

ज्यानी ओरड केली होती, त्यांना मिळालेले उत्तर इतके स्पष्ट होते की, त्या उत्तराबद्दल काही गैरसमज होणे अशक्य होते. या उत्तराची शक्ती व प्रभाव चुकवण्यासाठी काही धार्मिक पुढाऱ्यांनी म्हटले की, प्रे. कृ.२:३८ मधील “म्हणजे” हा शब्द ग्रीकमधील ज्या शब्दाचे भाषांतर आहे, त्याचा अर्थ “साठी” नाही, तर “मुळे” असा आहे. पवित्र शास्त्राच्या अनेक भाषांतराची तुलना केली तर ग्रीकमधील शब्दी या शब्दाचे “साठी” किंवा “च्या उद्देशाने” असे केले असल्याचे आपल्या लक्षात येईल. त्या सगळ्यांचे ग्रीकमध्ये भाषांतर केले, तर ग्रीकमधील “साठी” किंवा “च्या उद्देशाने” इ. अर्थाचा शब्दी हाच शब्द मिळतो. कोणत्याही शब्दाने “मुळे” किंवा “च्या कारणाने” असा अर्थ ध्वनित होत नाही. बासिस्म्यानंतर पापक्षमा हे पेत्राच्या उत्तरात अगदी स्पष्टपणे सांगितले आहे. या प्रश्नाला देवाने दिलेले उत्तर आपण मान्य केले पाहिजे, आणि याचा दुसरा किंवा विपरीत अर्थ कोणाला काढू देऊ नये.

कोणी तरी म्हटले आहे की, नवीन करारातील प्रत्येक वचन जुळे वचन आहे, म्हणजे एकासारखे दुसरे वचन आहे. हे अगदीच खरे आहे असे नाही, पण पण यात थोडा फार सत्यांश आहे. नवीन करारातील काही वचने जुळी म्हणजे एकसारखी आहेत, आणि आपण या दोन वचनांचा अभ्यास करतो तेव्हा एकच सत्य निरनिराळ्या प्रकारे सांगितल्याचे आपल्या लक्षात येते. प्रे. कृ.२:३८ चे जुळे वचन कोणते? प्रे. कृ.२२:१६ हे त्याचे जुळे वचन आहे. “प्रभूजी मी काय करावे?” (प्रे. कृ.२२:१०) या प्रश्नाचे उत्तर शोधण्यासाठी शौल दिमिष्कात आला होता. तो विश्वासणारा होता,

कारण त्याने प्रभूला पाहिले होते, त्याच्याशी बोलला होता, आणि प्रभूने त्याचा दोष सिद्ध केला होता. त्याने विचारलेल्या प्रश्नावरून त्याने पश्चात्ताप व्यक्त केला हे व्यक्त होते. तसेच त्याने प्रभूचा स्वीकार केला होता, त्याला आपला प्रभू मानले होते हे त्याने विचारलेल्या प्रश्नावरून दिसून येते. पण त्याने काय करावे हे समजून घेण्यासाठी त्याला दिमिष्कला जायला सांगण्यात आले. त्याच्या प्रश्नाचे उत्तर मिळावे म्हणून दिमिष्कामध्ये तो तीन दिवस प्रार्थना व पश्चात्ताप करित राहिला. प्रश्नाचे उत्तर घेऊन हनन्या त्याला भेटायला गेला. हनन्याने त्याला काय सांगितले? हनन्याने त्याला जे उत्तर दिले ते प्रे. कृ.२:३८ या वचनाचे जुळे वचन असावे असे तुम्ही म्हणाल. त्याने म्हटले, “तर आता उशीर का करतोस? ऊठ, त्याच्या नावाचा धावा करून बासिस्मा घे आणि आपल्या पातकांचे क्षालन कर.” पापांच्या क्षमेसाठी बासिस्मा आवश्यक आहे याविषयी जर काही शंका असेल तर प्रे. कृ.२२:१६ हे वचन ती शंका कायमची मिटवून टाकते.

एका खाजगी धार्मिक कॉलेजात शिकणाऱ्या एका तरुणाने एकदा म्हटले की, बायबलचे शिक्षण देणाऱ्या त्यांच्या प्राध्यापकांचा पापक्षमेसाठी बासिस्मा आवश्यक आहे यावर विश्वास नाही आणि असे ते वर्गात शिकवतात. त्यावर कोणी तरी त्याला विचारले, “मग त्यासाठी तू काय केलेस?” त्याने म्हटले, “याबाबतीत काय करावे हे मी माझ्या आईला विचारले, तेव्हा मी त्यांच्याकडे जाऊन त्यांना प्रे. कृ.२:३८ चे स्पष्टीकरण नम्रपणे विचारावे असे सुचवले. त्याुसार मी त्यांना विचारले तेव्हा त्यांनी सांगितले की, प्रे. कृ.२:३८ या वचनाचा खरा अर्थ पापांच्या क्षमे ‘साठी’ नाही, पापांची क्षमा ‘झाल्यामुळे’ असा आहे. घरी गेल्यावर मी आईला हे सांगितले तेव्हा तिने म्हटले, परत जाऊन त्यांना प्रे. कृ.२२:१६ चे स्पष्टीकरण विचार. मी तसे केले. वर्ग संपल्यावर मी माझ्या बायबलमध्ये प्रे. कृ.२२:१६ हे वचन उघडून आमच्या प्राध्यापकांकडे परत गेलो आणि त्यांना त्याचे स्पष्टीकरण विचारले. त्यावर त्यांनी काय उत्तर दिले तुम्हांला माहीत आहे का? ते म्हणाले, मी त्या वचनाचे स्पष्टीकरण करणार नाही, पण सरळ त्यापुढच्या वचनाकडे जाईन.” प्रे. कृ.२२:१६ कडे दुर्लक्ष करता येणार नाही. एकतर ते स्वीकारले पाहिजे, किंवा नाकारले तरी पाहिजे.

“या प्रश्नाला मी (पेत्राने) दिलेले उत्तर हे ख्रिस्ती युगासाठी म्हणजे मानवी इतिहासाच्या अखेरच्या काळासाठी असलेले देवाचे उत्तर आहे” असे पेत्राने सुचवले. त्याने म्हटले, “कारण हे वचन तुम्हांला, तुमच्या मुलाबाळांना व ‘जे दूर आहेत त्या सर्वांना म्हणजे जितक्यांना परमेश्वर’ आपला देव स्वतःकडे बोलावील तितक्यांना दिले

आहे” (प्रे. कृ.२:३९). “तुम्हांला व तुमच्या मुलाबाळांना” हे शब्द सुवार्तेला प्रतिसाद देणाऱ्या यहूदी लोकांना उद्देशून आहेत, आणि “जे दूर आहेत त्या सर्वांना” हे शब्द जे परराष्ट्रीय लोक सुवार्ता ऐकतील, तिचा स्वीकार करतील आणि तिच्यानुसार आचरण करतील त्यांना उद्देशून आहेत. “जितक्यांना परमेश्वर” आपला देव “स्वतःकडे बोलावील तितक्यांना” हे शब्द भविष्यात सुवार्ता ऐकून जे ख्रिस्ताचा स्वीकार करतील अशा यहूदी आणि परराष्ट्रीय लोकांसंबंधी आहेत. “जे दूर आहेत त्या सर्वांना” यांमध्ये जर परराष्ट्रियांचा समावेश नसेल, तर “जितक्यांना” या शब्दात मात्र त्यांचा निश्चितार्थाने समावेश आहेत. केवळ पेन्टेकॉस्टच्या दिवसासाठी देवाची योजना पेत्राने जाहीर केली नाही, तर भावी काळातील ख्रिस्ती युगासाठी जाहीर केली. “तारण होण्यासाठी मी काय करावे?” या प्रश्नासाठी असलेले देवाचे उत्तर त्याने दिले.

पाठ पाचवा

“अद्भुत प्रतिक्रिया”

आजपर्यंत सांगितलेल्या गोष्टींपैकी सर्वांत महत्त्वाची दुसरी गोष्ट या पुस्तकातील पाचव्या प्रकरणाचे नाव आहे “अद्भुत प्रतिक्रिया.” तारणाच्या सुवार्तेच्या पहिल्या संदेशाचा लोकांनी अद्भुतरीत्या स्वीकार केला ते लूकने यात सांगितले आहे. त्याने म्हटले, “तेव्हा ज्यांनी त्याच्या संदेशाचा स्वीकार केला त्यांचा बाप्तिस्मा झाला; आणि त्या दिवशी त्यांच्यात सुमारे तीन हजार माणसांची भर पडली” (प्रे. कृ.२:४१).

त्या सकाळी पेत्र आणि इतर प्रेषितांनी किती वेळ संदेश दिला हे सांगितलेले नाही. लूकने लिहिले, “आणखी त्याने दुसऱ्या पुष्कळ गोष्टी सांगून त्यांना साक्ष दिली व बोध करून म्हटले, ह्या कुटिल पिढीपासून तुम्ही आपला बचाव करून घ्या” (प्रे. कृ.२:४०). युक्तीवाद आणि पुरावा यांच्या साहाय्याने पेत्राने केवळ त्यांची खातरी पटवली असे नाही, तर साक्ष आणि सद्बोध यांद्वारे त्याने त्यांना स्वीकार करण्यास विवश केले.

पेत्राचा संदेश ऐकणाऱ्या समुदायाने तो संदेश स्वीकारून त्याप्रमाणे केले. लूकने लिहिले आहे, “तेव्हा ज्यांनी त्याच्या संदेशाचा स्वीकार केला त्यांचा बाप्तिस्मा झाला; आणि त्या दिवशी त्यांच्यात सुमारे तीन हजार माणसांची भर पडली” (प्रे. कृ.२:४१). हे लोक केवळ वचन ऐकणारे नव्हते, ते त्याप्रमाणे कृती करणारेदेखील झाले (याकोब.१:२५). त्यांनी संदेश केवळ ऐकला नाही, तर त्याप्रमाणे जगण्याचा निश्चय केला. बहुसंख्य लोक संदेश केवळ ऐकतात, त्याप्रमाणे वागत नाहीत ही

किती दुःखाची गोष्ट आहे! पेत्राचा संदेश ऐकणाऱ्या त्या मोठ्या लोकसमुदायातील काही लोकांची केवळ खात्री झाली असे नाही, तर तो संदेश आपल्या जीवनात आणि मनात ग्रहण करून त्यांनी ख्रिस्ताचा स्वीकार केला.

तीन हजार लोकांनी आनंदाने वचनाचा स्वीकार केला व बासिस्मा घेतला. परिवर्तन होण्यापूर्वी व्यक्तीने तारणाचा संदेश आनंदाने स्वीकारणे आवश्यक आहे. जास्त लोक ख्रिस्ताचा स्वीकार न करण्याचे एक महत्त्वाचे कारण म्हणजे ते त्यांच्या अंतःकरणात वचनाचा स्वीकार आनंदाने करत नाहीत. वचनाचा आनंदाने स्वीकार केला, तर ते नेहमीच कार्य करते.

पाठ सहा

“अभिवचनाचे शरीर”

या पुस्तकातील सहाव्या प्रकरणाचे नाव “अभिवचनदत्त शरीर” असे आहे. ज्या तीन हजार लोकांचा ख्रिस्तामध्ये बासिस्मा झाला, त्यांचे वर्णन लूकाने चर्च किंवा मंडळी असे केले आहे.

देवाचे अद्वितीय किंवा असाधारण राज्य येत आहे असे भविष्य संदेष्यांनी केले होते (दानी २:४४). येणाऱ्या मशीहासाठी मार्ग तयार करीत असताना, बासिस्मा करणाऱ्या योहानाने असे जाहीर केले की, स्वर्गाचे राज्य जवळ आले आहे (मत्तय.३:१, २). देवापासून पाठवलेल्या मशीहाने म्हणजे ख्रिस्ताने स्वतःच्या सेवाकार्याच्या दरम्यान घोषणा केली की, पश्चात्ताप करा, कारण स्वर्गाचे राज्य जवळ आले आहे (मत्तय.४:१७). ख्रिस्ताचे पुनरुत्थान झाल्यावर, त्याचे स्वर्गारोहण होईपर्यंतच्या चाळीस दिवसांच्या काळात ख्रिस्त प्रेषित आणि शिष्यांशी येणाऱ्या स्वर्गाच्या राज्याविषयी बोलला (प्रे.कृ.१:३). प्रेषितांशी झालेल्या अखेरच्या संभाषणात ख्रिस्ताने त्यांना पित्याने अभिवचन दिलेली गोष्ट मिळेपर्यंत वाट पाहायला सांगितले (प्रे. कृ.१:४). त्याच्या स्वर्गारोहणानंतर दहा दिवसांनी रविवारी सकाळी ही बहुप्रतिक्षित वेळ आली. पवित्र आत्म्याचा वर्षाव झाल्यावर (प्रे. कृ.२:१-४), ख्रिस्ताच्या पुनरुत्थानानंतर सुवार्तेचा पहिला संदेश गाजवला गेल्यानंतर (प्रे. कृ.२:१४-३६), आणि तीन हजार लोकांनी सुवार्तेला प्रतिसाद दिल्यानंतर मंडळीचा जन्म झाला. सुवार्तेचे आज्ञापालन करून जे लोक ख्रिस्ताच्या रक्ताने धुतले गेले, ते सर्व जण ख्रिस्ताची मंडळी झाले. त्या दिवसापासून आजपर्यंत जो कोणी सुवार्ता ऐकतो, आणि पश्चात्ताप करून, येशू हा देवाचा पुत्र आहे असे कबूल करून त्याच्यावर (ख्रिस्तावर) विश्वास ठेवून बासिस्मा

घेण्याद्वारे आनंदाने सुवार्तेचा स्वीकार करतो त्याची त्यांच्यामध्ये म्हणजे पेन्टेकॉस्टच्या सुरुवातीला ज्या तीन हजार लोक ख्रिस्ताकडे आले त्यांच्यामध्ये भर पडते (प्रे. कृ.२:४७).

पेन्टेकॉस्टनंतर, प्रेषितांची कृत्येमध्ये मंडळीचा उल्लेख अभिवचन किंवा भविष्यसंदेश म्हणून नव्हे, तर वर्तमानकालीन जिवंत सत्यता किंवा वास्तविकता म्हणून केला आहे. प्रेषितांच्या कृत्येच्या दुसऱ्या अध्यायाच्या शेवटी लूकने म्हटले, “सर्व लोक त्यांना प्रसन्न असत आणि प्रभू तारण प्राप्त होत असलेल्या माणसांची दररोज त्यांच्यात भर घालत असे” (प्रे. कृ.२:४७). प्रेषितांची कृत्ये या पुस्तकात नोंद केलेल्या पेत्राच्या दुसऱ्या संदेशाच्या शेवटी, “... वचन ऐकणाऱ्यांतील पुष्कळांनी विश्वास ठेवला आणि अशा पुरुषांची संख्या सुमारे पाच हजार झाली” असे लूक लिहितो (प्रे. कृ.४:४). हनन्या आणि सप्पीराच्या मृत्यूनंतर (प्रे. कृ.५:१-१०) लूकाने लिहिले, “यावरून सर्व मंडळीला व हे ऐकणाऱ्या सर्वांना मोठे भय वाटले” (प्रे. कृ.५:११). स्तेफनावर झालेल्या दगाडफेकीनंतर छळाचे प्रमाण वाढले (प्रे. कृ.६:८-७:६०). तेव्हा लूकाने लिहिले, “त्याच दिवशी यरुशलमेतल्या मंडळीचा फार छळ झाला, म्हणून प्रेषितांखेरीज त्या सर्वांची यहुदीया व शोमरोन ह्या प्रदेशांत पांगापांग झाली” (प्रे. कृ.८:१). अशा रीतीने लूकच्या म्हणण्यानुसार मंडळीचे म्हणजे देवाच्या अद्वितीय किंवा विलक्षण राज्याचे आगमन झाले होते.

असे सांगितले जाते की, मार्शल किबल या महान सुवार्तिककाकडे एकदा एक मनुष्य आला आणि किबल यांच्या हृदयाकडे बोट दाखवून त्याने म्हटले, “बंधू किबल, मला तुमचे अंतःकरण स्पशनि जाणून घ्यायचे आहे, अनुभवायचे आहे.” समोरची व्यक्ती कधी विसरू शकणार नाही, अशा हजरजबाबीपणे उत्तर द्यायची अद्भुत क्षमता ब्रदर किबल यांच्याकडे होती. पवित्र शास्त्राकडे बोट करून त्यांनी त्या प्रश्नकर्त्याला उत्तर दिले, “होय, मला ते वाचायला आवडते. मला ते आता, इथेच वाचायला आवडते.” अर्थातच भावना महत्त्वाच्या आहेत, पण त्यांच्या आधारे चालवले जाऊ नये, किंवा त्यांना आपल्यावर वर्चस्व गाजवू देऊ नये. केवळ पवित्र शास्त्राने, देवाच्या वचनानेच आपल्याला मार्गदर्शन केले पाहिजे. देवाच्या वचनाचा मनापासून स्वीकार आणि त्याचे पालन यांवर आपल्या भावना जेव्हा आधारित असतील तेव्हा नवीन करारात सांगितलेला खरा आनंद आपल्याला मिळेल.

सारांश

आजपर्यंत सांगितलेल्या गोष्टींतील सर्वांत महान दुसरी गोष्ट हे पुस्तक आता आपण बंद करू या, आणि आपण जे काही वाचले त्याचा विचार करूया. आपल्या वर्तमानपत्रांमध्ये जे काही छापले जाते, किंवा आपल्या स्थानिक किंवा राष्ट्रीय टीव्हीवरच्या बातम्यांमध्ये जे काही दाखवले व सांगितले जाते, त्यापेक्षा किती तरी अधिक लक्षणीय असणाऱ्या गोष्टीविषयी आपण विचार केला आहे हे आपल्या लक्षात येते. भूतकाळ दडवून ठेवणारा पडदा आपण अक्षरशः बाजूला करू शकलो, आणि येशूचे जीवन, मृत्यू आणि पुनरुत्थान यानंतर जगाच्या इतिहासावर सर्वाधिक प्रभाव टाकणारी ऐतिहासिक आणि दूरगामी परिणाम करणारी घटना आपण प्रेषितांची कृत्ये या ईश्वरप्रेरित पुस्तकाद्वारे पाहू शकलो. देवाच्या बहुप्रताक्षित, अद्वितीय अशा राज्याची म्हणजे मंडळीची सुरुवात कशी झाली त्याचे आपण साक्षीदार झालो आहोत. मानवी इतिहासाच्या अंतिम टप्प्यात म्हणजे ख्रिस्ती युगात किंवा “अखेरच्या दिवसांत” झालेला प्रवेशदेखील आपण पाहिला आहे.

या पुस्तकाव्यतिरिक्त आपण अजून एक महत्त्वाचे पुस्तक वाचले आहे. त्या पुस्तकाला आपण आजवर सांगितलेल्या महान गोष्टीचा तिसरा भाग असे म्हणू शकू. ख्रिस्तामध्ये झालेल्या तुमच्या परिवर्तनाची गोष्ट, येशूने बांधलेल्या मंडळीचे तुम्ही घटक किंवा भाग झालात त्याची ही गोष्ट असू शकेल. अर्थात आपणा प्रत्येकाची ही गोष्ट निराळी असेल. आपल्यापैकी पुष्कळ जणांची ही गोष्ट लिहिली जाऊ शकेल, पण इतरांची लिहिली जाऊ शकणार नाही, कारण त्यांच्या जीवनात ती गोष्ट अद्याप घडलेलीच नाही. तुमच्या बाबतीत काय? तुमच्या जीवनात ही गोष्ट किंवा घटना घडली आहे का? तुम्ही नवीन करारातील ख्रिस्ती झाला आहात का?

नवीन करारानुसार तुम्ही ख्रिस्ती व्यक्ती नसाल, तर तसे कसे व्हावे हे आता तुम्हांला समजले आहे. सुवार्तेचे वचन आनंदाने स्वीकारून, आणि त्याप्रमाणे पालन करून, प्रेषितांची कृत्येच्या दुसऱ्या अध्यायात आपण पाहिलेले स्वर्गाचे राज्य म्हणजे देवाच्या राज्यात तुम्ही जन्मू शकता.

अभ्यासासाठी प्रश्न

(उत्तरे पृष्ठ 235 वर आहेत)

१. मंडळीची स्थापना ही आजपर्यंत सांगितलेल्या गेलेल्या सर्वांत महान गोष्टीनंतरची दुसऱ्या क्रमांकाची महत्त्वाची गोष्ट आहे असे आपण कोणत्या अर्थाने म्हणू

- शकतो ?
२. पेन्टेकॉस्टच्या दिवशी केवळ प्रेषितांनाच पवित्र आत्म्याचा बासिस्मा मिळाला याला तुम्ही काय पुरावा देऊ शकता ?
  ३. प्रेषितांना पवित्र आत्म्याचा बासिस्मा का मिळाला याच्या दैवी कारणांविषयी चर्चा करा.
  ४. पवित्र आत्म्याच्या बासिस्म्याचा आज आमच्यासाठी काय अर्थ आहे ?
  ५. ख्रिस्ताच्या देवत्वासंबंधी पेत्राने आपल्या संदेशात जो पुरावा दिला त्याविषयी चर्चा करा.
  ६. मानवाच्या उद्धारासाठी देवाने केलेल्या योजनेमध्ये ख्रिस्ताचे पुनरुत्थान किती महत्त्वाचे होते ? ख्रिस्त जर मेलेल्यांतून उठला नसता, तर तो देवाचा पुत्र आहे असा विचार आपण करू शकलो असतो का ?
  ७. पापात राहणे यापेक्षा मोठी दुसरी शोकांतिका असेल असे तुम्हांला वाटते का ?
  ८. महान आज्ञेच्या तीन वृत्तान्तांत (मत्तय.२८:१८-२०; मार्क.१६:१५,१६; लूक.२४:४६,४७) तारणाच्या अटींवर जे निरनिराळे जोर देण्यात आले आहेत त्यांचे स्पष्टीकरण करा.
  ९. प्रे. कृ.२२:१६ हे वचन प्रे. कृ.२:३८ ला कशी पुष्टी देते ?

शब्दार्थ

- परिवर्तन** - एखाद्याच्या अंतःकरणाचा पालट होऊन त्याने/तिने ख्रिस्ती विश्वासणारा/विश्वासणारी होण्याची कृती.
- चमत्कारांचे युग** - प्रेषित आणि इतरांनी विश्वासणाऱ्यांच्या डोक्यावर हात ठेवल्यावर ते (विश्वासणारे) चमत्कार करू शकत तो काळ. मंडळीच्या प्रारंभीचा (बाल्यावस्था) तो काळ होता. आता देव प्रार्थनांची उत्तरे देतो, पण शेवटच्या प्रेषिताचा मृत्यू झाल्यावर चमत्काराचे युग संपले (इफिस.४:११-१३; १ करिंथ.१३:८-१०).
- निकदेम** - येशूची भेट घेण्यासाठी रात्री येशूकडे आलेला एक शिक्षक. देवाच्या राज्यात प्रवेश कसा करावा हे येशूने त्याला शिकवले (योहान.३).
- प्रकटीकरण** - पवित्र आत्म्याद्वारे प्रकट केलेली सत्ये. बायबल (पवित्र शास्त्र) हे देवाचे मानवासाठी असलेले प्रकटीकरण आहे.